

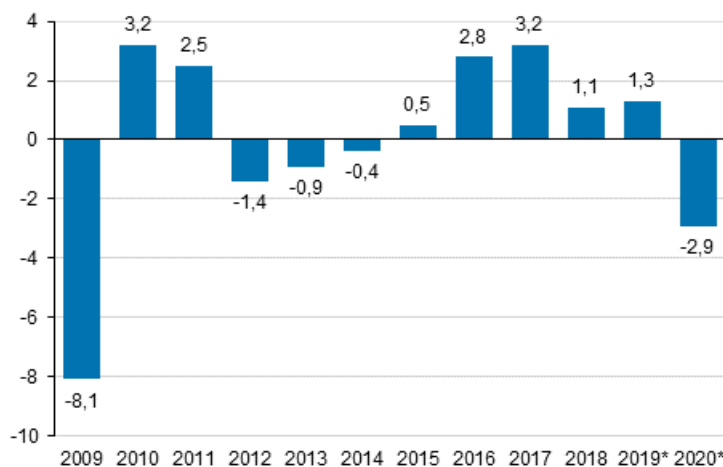
Kansantalouden tilinpito 2020

toinen ennakko

Bruttokansantuote laski 2,9 prosenttia vuonna 2020

Bruttokansantuotteen volyymi laski 2,9 prosenttia vuonna 2020 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Lasku tarkentui hieman maaliskuun ennakkotiedosta (oli 2,8 prosenttia). Koronakriisi vaikutti eri toimialoihin vaihtelevasti. Suuria laskijoita ovat mm. majoituksen ja ravitsemuksen sekä liikenteen toimialat.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Tarjonta

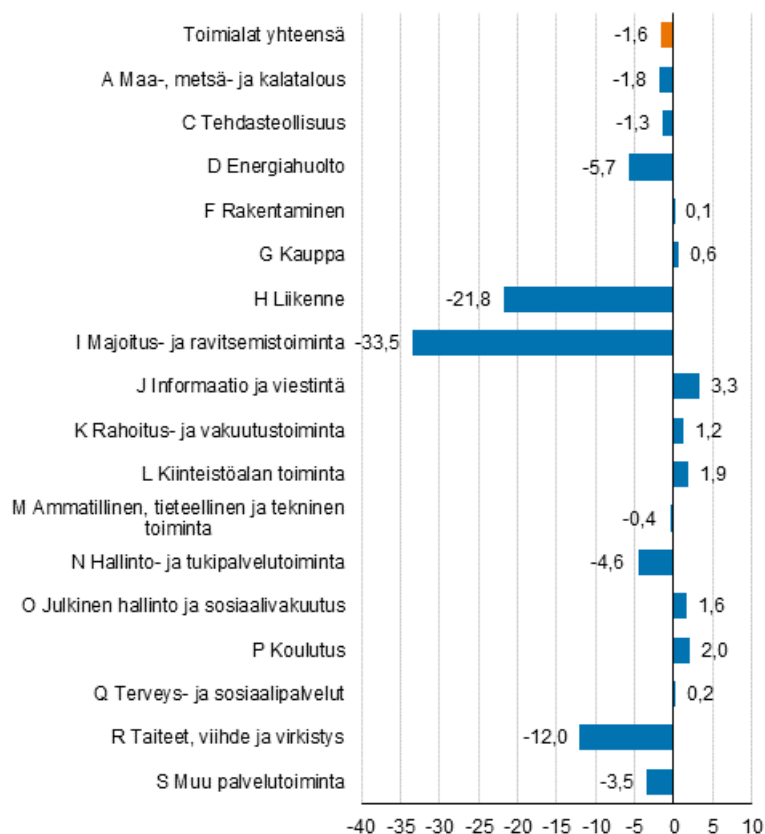
Palvelutoimialojen arvonlisäys selvässä laskussa – myös tehdasteollisuudessa laskua edellisestä vuodesta

Koko talouden käypähintainen arvonlisäys laski 1,6 prosenttia vuonna 2020 ja volyymi 3 prosenttia. Korona vaikutti erityisesti palveluiden kysyntään ja vuonna 2020 palvelutoimialojen käypähintainen arvonlisäys pieneni 1,9 prosenttia. Palveluiden volyymi oli 3,6 prosentin laskussa. Vaihtelu palvelutoimialojen välillä on suurta. Jyrkkää arvonlisäyksen laskua palveluissa oli mm. majoituksessa ja ravitsemuksessa, liikenteessä sekä taiteen, viihteen ja virkistysalan toimialoilla.

Informaation ja viestinnän -toimialalla arvonlisäys kasvoi. Monella toimialalla käypähintainen arvonlisäys oli pienessä kasvussa, mutta kasvu jäi normaalia alemmalle tasolle.

Teollisuuden toimialoista sähkö- ja elektroniikkateollisuus kasvoi selvästi vuonna 2020. Kokonaisuutena teollisuuden käypähintainen arvonlisäys laski 1,3 prosenttia edellisvuodesta.

Arvonlisäyksen muutos käyvin hinnoin vuonna 2020, prosenttia

Kysyntä

Kotitalouksien kulutusmenot laskivat selvästi

Kotitalouksien kulutusmenotiedot julkaistiin nyt kesällä kulutusluokittain tarkalla tasolla, mikä antaa lisätietoa yksityisen kulutuksen rakenteesta vuonna 2020. Tässä vaiheessa tiedot ovat vielä ennakkollisia ja erityisesti tarkalla tasolla niihin liittyy epävarmuutta.

Kotitalouksien kulutusmenoissa on arvonlisäyksen tapaan vuonna 2020 poikkeuksellisen suuria vaihteluita kulutusluokittain. Suomalaisien kotitalouksien kulutusmenot ulkomailla ja ulkomaalaisten kulutusmenot Suomessa jäivät epätavallisen alhaiselle tasolle

Lisäksi esimerkiksi kulttuurin ja vapaa-ajan sekä vaatetuksen kulutusmenoissa nähtiin poikkeuksellista laskua. Myös liikenteeseen kohdistuneet kulutusmenot olivat suuressa laskussa, samoin kuin kulutusmenot majoitus- ja ravitsemistoimintaan.

Kasvua yksityisessä kulutuksessa nähtiin erityisesti elintarvikkeissa, alkoholijuomissa sekä kodinkoneissa ja kalusteissa.

Kotitalouksien kulutusmenot kulutuslajeittain on saatavilla [tietokantataulussa _127s](#) kotitalouksien kulutusmenot vuosittain.

Investoinnit pienessä laskussa

Investointien käypähintainen arvo oli 57 miljardia euroa vuonna 2020. Investointien volyyymi laski 1 prosenttia.

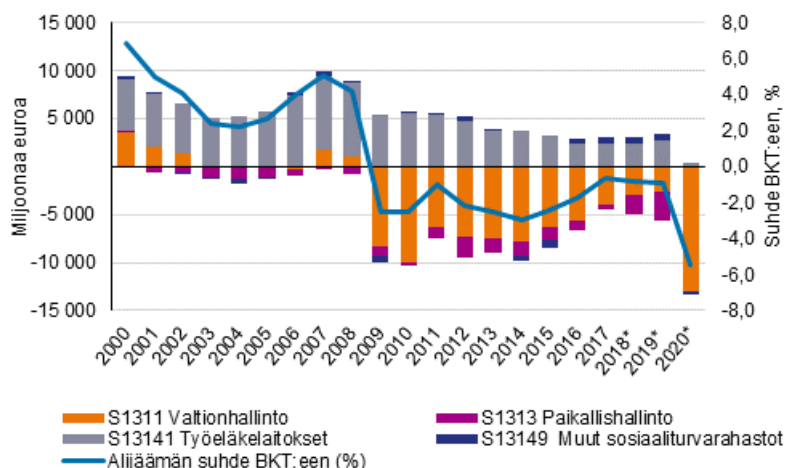
Yksityisten investointien volyyymi laski 3 prosenttia. Kone- ja laiteinvestoinnit olivat 5 prosentin laskussa. Myös investoinnit rakennuksiin ja rakennelmiin sekä henkisiin omaisuustuotteisiin laskivat vuodesta 2019.

Julkisten investointien volyyymi kasvoi 11 prosenttia. Euromääräisesti suurin kasvu kohdistui maa- ja vesirakennuksiin.

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi yli kymmenellä miljardilla

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 12,8 miljardia euroa alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 2,3 miljardia euroa. Tiedot tarkentuivat hieman kansantalouden tilinpidon maaliskuun julkaisusta. Julkisyhteisöjen alijäämää kasvattivat vuonna 2020 koronapandemiaan liittyvät menot sekä verotulojen ja sosiaaliturvamaksujen kertymän pieneneminen, jonka suurimpina yksittäisinä tekijöinä olivat yhteisöverojen ja TyEl-maksujen kertymien supistuminen. Vuonna 2020 alijäämä oli 5,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Julkisyhteisöjen nettoluotonanto (+) tai nettoluotonotto (-) milj. € suhteessa bruttokansantuotteeseen (%)

Valtionhallinnon alijäämä oli 13,1 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,6 miljardia euroa. Paikallishallinto (kunnat ja kuntayhtymät ym.) oli ennakkotietojen mukaan pitkstä aikaa ylijäämäinen, 45 miljoonaa euroa. Valtionhallinto osallistui paikallishallinnon koronapandemiasta koituviin kustannuksiin ja paikallishallinnon alijäämä vaihtui ylijäämäiseksi valtionosuuksien kasvun myötä.

Työeläkelaitosten ylijäämä supistui huomattavasti osinkotulojen ja saatujen sosiaaliturvamaksujen pienenemisen myötä noin 373 miljoonaan euroon. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Myös muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema heikkeni ollen 201 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Tällä laskentakierroksella on uudistettu laskentamenetelmää, jolla saadut muut tuotantotukipalkkiot kohdistetaan toimialoille ja sektoreille. Uudistus vaikuttaa toistaiseksi vain vuoden 2020 tietoihin, joten aikasarjassa on kyseisten lukujen osalta katkos vuosien 2019 ja 2020 välillä. Muut tuotantotukipalkkiot käsittävät suuren joukon erilaisia yritystukia, joista vuonna 2020 osa oli koronatukia.

Koko talouden palkkasumma ja työllisten määrä laski

Koko talouden palkkasumma laski 0,4 prosenttia vuonna 2020. Työllisten määrä laski 2,1 prosenttia ja tehtyjen työtuntien määrä 3 prosenttia.

Palkkasumman ja työllisten kehityksessä oli suurta toimialakohtaista vaihtelua. Palkkojen osalta suurimpia koronasta kärsineitä toimialoja olivat liikenteen toimialat sekä majoitus- ja ravitsemustoiminta. Työllisten ja työtuntien osalta kovasti laskevia toimialoja olivat edellä mainittujen lisäksi myös eteenkin rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut, matkatoimistot ja työllistämistoiminta.

Työllisten määrässä oli myös toimialakohtaista positiivista kehitystä. Esimerkiksi tietojenkäsittelypalvelujen ja energianhuollon kehitys olivat työllisten osalta kasvussa vuonna 2020.

Sektoreittain tarkasteltuna yrityssektorin palkat laskivat 1,2 prosenttia, mutta julkisyhteisöjen palkat kasvoivat 2 prosenttia.

Työnantajan sosiaaliturvamaksut laskivat johtuen niihin tehdystä väliaikaisesta helpotuksesta.

Neljännesvuositilinpidon tarkentuminen

Heinäkuun julkaisun yhteydessä olemme päivittäneet myös neljännesvuositilinpidon tietokantataulukot eurooppalaisen revisiopolitiikan mukaisesti. Tietokantataulut on päivitetty myös Sektoritilit neljännesvuosittain-tilastossa ja Julkisyhteisöjen tulot ja menot neljännesvuosittain-tilastossa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) 1975-2020*.....	6
Liitetaulukko 2. Volyymin vuosimuutosten tarkentuminen, %.....	7
Tietojen tarkentuminen.....	8
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	9

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) 1975-2020*

Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Volyymisarja, viitevuosi 2015, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, käypiin hintoihin, euroa	BKT asukasta kohti, volyymisarja, viitevuosi 2015, euroa
1975	18 145	87 520	.	.	.	3 851	18 576
1976	20 604	87 959	13,6	0,5	13,0	4 360	18 613
1977	22 614	88 245	9,8	0,3	9,4	4 772	18 621
1978	25 051	91 020	10,8	3,1	7,4	5 271	19 152
1979	29 056	97 556	16,0	7,2	8,2	6 098	20 475
1980	33 657	103 049	15,8	5,6	9,7	7 042	21 561
1981	38 067	104 406	13,1	1,3	11,6	7 931	21 751
1982	42 803	107 650	12,4	3,1	9,1	8 868	22 302
1983	47 752	111 005	11,6	3,1	8,2	9 834	22 860
1984	53 460	114 599	12,0	3,2	8,4	10 951	23 475
1985	58 245	118 666	9,0	3,5	5,2	11 881	24 207
1986	62 693	121 935	7,6	2,8	4,8	12 747	24 793
1987	67 716	126 294	8,0	3,6	4,3	13 730	25 607
1988	76 723	132 883	13,3	5,2	7,7	15 511	26 864
1989	85 891	139 643	11,9	5,1	6,5	17 301	28 129
1990	90 959	140 580	5,9	0,7	5,2	18 241	28 193
1991	86 899	132 305	-4,5	-5,9	1,5	17 332	26 389
1992	84 782	127 946	-2,4	-3,3	0,9	16 815	25 376
1993	85 708	127 099	1,1	-0,7	1,8	16 917	25 087
1994	90 749	132 137	5,9	4,0	1,8	17 835	25 969
1995	98 549	137 709	8,6	4,2	4,2	19 294	26 961
1996	102 083	142 759	3,6	3,7	-0,1	19 920	27 858
1997	110 807	151 802	8,5	6,3	2,1	21 559	29 535
1998	120 474	160 086	8,7	5,5	3,1	23 377	31 064
1999	126 916	167 097	5,3	4,4	0,9	24 570	32 349
2000	136 442	176 744	7,5	5,8	1,6	26 359	34 145
2001	144 628	181 356	6,0	2,6	3,3	27 877	34 957
2002	148 486	184 452	2,7	1,7	0,9	28 552	35 468
2003	151 749	188 148	2,2	2,0	0,2	29 110	36 092
2004	158 758	195 659	4,6	4,0	0,6	30 366	37 424
2005	164 687	201 098	3,7	2,8	0,9	31 392	38 333
2006	172 897	209 197	5,0	4,0	0,9	32 831	39 724
2007	187 072	220 283	8,2	5,3	2,8	35 372	41 652
2008	194 265	222 010	3,8	0,8	3,0	36 561	41 783
2009	181 747	204 084	-6,4	-8,1	1,8	34 042	38 226
2010	188 143	210 586	3,5	3,2	0,3	35 079	39 263
2011	197 998	215 950	5,2	2,5	2,6	36 746	40 078
2012	201 037	212 933	1,5	-1,4	3,0	37 133	39 330
2013	204 321	211 012	1,6	-0,9	2,6	37 566	38 796
2014	206 897	210 242	1,3	-0,4	1,6	37 876	38 488
2015	211 385	211 385	2,2	0,5	1,6	38 570	38 570

	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Volyyymisarja, viitevuosi 2015, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, käypiin hintoihin, euroa	BKT asukasta kohti, volyyymisarja, viitevuosi 2015, euroa
2016	217 518	217 328	2,9	2,8	0,1	39 583	39 548
2017	226 301	224 266	4,0	3,2	0,8	41 084	40 715
2018	233 468	226 827	3,2	1,1	2,0	42 324	41 120
2019*	240 097	229 874	2,8	1,3	1,5	43 483	41 632
2020*	236 188	223 266	-1,6	-2,9	1,3	42 705	40 369

Liitetaulukko 2. Volyymin vuosimuutosten tarkentuminen, %

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
Bruttokansantuote markkinahintaan	1. julkistus	5,5	4,4	0,9	-7,8	3,1	2,9	-0,2	-1,4	-0,1	0,4	1,6	3,1	2,2	1,0	-2,8
	Edellinen julkistus	4,0	5,3	0,8	-8,1	3,2	2,5	-1,4	-0,9	-0,4	0,5	2,8	3,2	1,3	1,3	-2,8
	Uusin julkistus	4,0	5,3	0,8	-8,1	3,2	2,5	-1,4	-0,9	-0,4	0,5	2,8	3,2	1,1	1,3	-2,9
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-1,5	0,9	-0,1	-0,3	0,1	-0,4	-1,2	0,5	-0,3	0,1	1,2	0,1	-1,1	0,3	-0,1
Tuonti	1. julkistus	5,4	4,1	-1,3	-22,3	2,6	0,1	-3,7	-1,8	-1,4	-1,2	2,0	2,6	4,2	2,5	-6,6
	Edellinen julkistus	6,6	7,4	8,0	-17,0	6,3	6,2	1,1	0,1	-0,9	2,0	5,7	4,3	5,6	2,2	-6,6
	Uusin julkistus	6,6	7,4	8,0	-17,0	6,3	6,2	1,1	0,1	-0,9	2,0	5,7	4,3	5,7	2,3	-6,4
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	1,2	3,3	9,3	5,3	3,7	6,1	4,8	1,9	0,5	3,2	3,7	1,7	1,5	-0,2	0,2
Vienti	1. julkistus	10,7	4,8	-1,1	-24,3	5,1	-0,8	-1,4	0,3	-0,4	0,4	0,7	8,3	1,5	7,1	-6,6
	Edellinen julkistus	9,8	9,0	6,6	-20,1	6,2	2,0	0,2	0,6	-2,0	0,4	3,9	8,8	1,4	6,7	-6,6
	Uusin julkistus	9,8	9,0	6,6	-20,1	6,2	2,0	0,2	0,6	-2,0	0,4	3,9	8,8	1,5	6,8	-6,7
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-0,9	4,2	7,7	4,2	1,1	2,8	1,6	0,3	-1,6	0,0	3,2	0,5	0,0	-0,3	-0,1
Kulutusmenot	1. julkistus	2,3	2,8	1,9	-1,3	1,9	2,6	1,4	-0,3	-0,1	0,8	1,4	1,4	1,5	0,9	-2,7
	Edellinen julkistus	3,1	2,8	1,9	-1,6	2,0	2,0	0,4	0,0	0,3	1,5	1,9	0,6	1,8	1,1	-2,7
	Uusin julkistus	3,1	2,8	1,9	-1,6	2,0	2,0	0,4	0,0	0,3	1,5	1,9	0,6	1,8	1,1	-3,1
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	0,8	0,0	0,0	-0,3	0,1	-0,6	-1,0	0,3	0,4	0,7	0,5	-0,8	0,3	0,2	-0,4
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1. julkistus	5,1	7,6	1,0	-13,4	0,8	4,6	-2,9	-4,6	-5,1	-1,1	5,2	6,3	3,2	-1,1	-3,1
	Edellinen julkistus	1,4	10,3	0,6	-12,0	2,3	3,9	-0,3	-4,6	-1,8	0,5	9,0	4,8	3,5	-0,9	-3,1
	Uusin julkistus	1,4	10,3	0,6	-12,0	2,3	3,9	-0,3	-4,6	-1,8	0,5	9,0	4,8	3,6	-1,6	-0,7
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-3,7	2,7	-0,4	1,4	1,5	-0,7	2,6	0,0	3,3	1,6	3,8	-1,5	0,4	-0,5	2,4

Tietojen tarkentuminen

Volyymin vuosimuutosten tarkentuminen, %

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
Bruttokansantuote markkinahintaan	1. julkistus	5,5	4,4	0,9	-7,8	3,1	2,9	-0,2	-1,4	-0,1	0,4	1,6	3,1	2,2	1,0	-2,8
	Edellinen julkistus	4,0	5,3	0,8	-8,1	3,2	2,5	-1,4	-0,9	-0,4	0,5	2,8	3,2	1,3	1,3	-2,8
	Uusin julkistus	4,0	5,3	0,8	-8,1	3,2	2,5	-1,4	-0,9	-0,4	0,5	2,8	3,2	1,1	1,3	-2,9
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-1,5	0,9	-0,1	-0,3	0,1	-0,4	-1,2	0,5	-0,3	0,1	1,2	0,1	-1,1	0,3	-0,1
Tuonti	1. julkistus	5,4	4,1	-1,3	-22,3	2,6	0,1	-3,7	-1,8	-1,4	-1,2	2,0	2,6	4,2	2,5	-6,6
	Edellinen julkistus	6,6	7,4	8,0	-17,0	6,3	6,2	1,1	0,1	-0,9	2,0	5,7	4,3	5,6	2,2	-6,6
	Uusin julkistus	6,6	7,4	8,0	-17,0	6,3	6,2	1,1	0,1	-0,9	2,0	5,7	4,3	5,7	2,3	-6,4
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	1,2	3,3	9,3	5,3	3,7	6,1	4,8	1,9	0,5	3,2	3,7	1,7	1,5	-0,2	0,2
Vienti	1. julkistus	10,7	4,8	-1,1	-24,3	5,1	-0,8	-1,4	0,3	-0,4	0,4	0,7	8,3	1,5	7,1	-6,6
	Edellinen julkistus	9,8	9,0	6,6	-20,1	6,2	2,0	0,2	0,6	-2,0	0,4	3,9	8,8	1,4	6,7	-6,6
	Uusin julkistus	9,8	9,0	6,6	-20,1	6,2	2,0	0,2	0,6	-2,0	0,4	3,9	8,8	1,5	6,8	-6,7
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-0,9	4,2	7,7	4,2	1,1	2,8	1,6	0,3	-1,6	0,0	3,2	0,5	0,0	-0,3	-0,1
Kulutusmenot	1. julkistus	2,3	2,8	1,9	-1,3	1,9	2,6	1,4	-0,3	-0,1	0,8	1,4	1,4	1,5	0,9	-2,7
	Edellinen julkistus	3,1	2,8	1,9	-1,6	2,0	2,0	0,4	0,0	0,3	1,5	1,9	0,6	1,8	1,1	-2,7
	Uusin julkistus	3,1	2,8	1,9	-1,6	2,0	2,0	0,4	0,0	0,3	1,5	1,9	0,6	1,8	1,1	-3,1
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	0,8	0,0	0,0	-0,3	0,1	-0,6	-1,0	0,3	0,4	0,7	0,5	-0,8	0,3	0,2	-0,4
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1. julkistus	5,1	7,6	1,0	-13,4	0,8	4,6	-2,9	-4,6	-5,1	-1,1	5,2	6,3	3,2	-1,1	-3,1
	Edellinen julkistus	1,4	10,3	0,6	-12,0	2,3	3,9	-0,3	-4,6	-1,8	0,5	9,0	4,8	3,5	-0,9	-3,1
	Uusin julkistus	1,4	10,3	0,6	-12,0	2,3	3,9	-0,3	-4,6	-1,8	0,5	9,0	4,8	3,6	-1,6	-0,7
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-3,7	2,7	-0,4	1,4	1,5	-0,7	2,6	0,0	3,3	1,6	3,8	-1,5	0,4	-0,5	2,4

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto/-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvikkeiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja talustilastoja ja eräitä erityistilastoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Pääomakantalaskelmissa kuvataan kansantalouden tavaroiden ja palvelujen tuotannossa käytettävää kiinteää pääomavarantoa, fyysistä poistumaa sekä arvon vähenemistä eli pääoman kulumista. Pääomakantalaskelmien tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon mm. kiinteän pääoman kulumisen estimaatteina sekä tuottavuuslaskelmissa. Kiinteän pääoman varanto on keskeinen lähtökohta kansanvarallisuuden määrittämisessä.

1.4

Kansantalouden tilinpidon historialliset sarjat pohjautuvat ns. kasvututkimukseen eli tutkimusprojektiin, jossa sarjojen pohjatiedot on rakennettu. Aikasarjat, joihin julkaistavat tilastot perustuvat, on julkaistu ensi kerran vuonna 1988 (Hjerppe, Riitta: Suomen talous 1860 - 1985: Kasvu ja rakennemuutos. Suomen Pankin julkaisuja, Kasvututkimuksia XIII). Tilastokeskus on jatkanut tutkimuksen aikasarjoja tilastovuodesta 1975 eteenpäin päivittyneillä kansantalouden tilinpidon tiedoilla. Aikasarjojen volyyymi- ja hintaindeksit on ketjutettu ja käypähintaiset tiedot ovat ketjuttamattomia.

1.5

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetus 549/2013 (EKT 2010). Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 2008. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia

tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic ja national käsitteet) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Pääomakantatiedot pohjautuvat kansantalouden tilinpidon kiinteän pääoman bruttomuodostustietoihin (investointeihin). Pääomakanta estimoidaan investointi-kertymämenetelmään perustuvalla laskentamallilla. Kertymämenetelmässä käytetään pitkiä investointisarjoja, hintaindeksejä sekä oletuksia pääomatarvikkeiden eloonjäämis-/kuolleisuusfunktion muodosta ja keskimääräisistä käyttöistä. Investointikertymämenetelmää täydennetään kyselyillä ja hallinnollisilla aineistoilla.

Historiallisten aikasarjojen laadintamenetelmiä on kuvailtu Hjerpen alkuperäisteoksessa. Teosta voi lukea verkossa pdf-muodossa seuraavasta linkistä: [Suomenpankki](#).

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa siirryttiin vuonna 2006 takautuvasti viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen eli perusvuosi on aina edellinen vuosi. Indeksikaava säilyi kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä. Kiinteähintaiset aikasarjat julkaistaan volyymisarjoina, joiden viitevuosi on 2010.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: [Menetelmäseloste](#).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. piilotaloudesta (harmaa ja laiton talous) on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisissa kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuoteryhmätasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

Investointikertymämenetelmän tuottamia pääomakantatietoja verrataan Tilastokeskuksen kyselyihin ja muihin hallinnollisiin aineistoihin. Myös investointikertymämenetelmän elinikäoletuksia verrataan kyselyihin.

3.3

Tilinpidon tarkkuutta ja osuvuutta seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan. Lopulliset tiedot valmistuvat noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tämänkin jälkeen tehdään aika ajoin aikasarjatarkeitä taaksepäin. Tietojen tarkentuminen on seurausta lähdeaineistojen täydentymisestä ja tarkentumisesta. Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa 4. (julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus).

Yksittäisten aggregaattien revisiot voivat olla huomattaviakin. Viime vuosina on esimerkiksi ulkomaisiin taloustoimiin (palvelujen vientiin ja tuontiin sekä omaisuustuloihin ja -menoihin) jouduttu joskus tekemään useiden miljardien eurojen revisioita. Myös investoinnit ja varastomuutos ovat joskus tarkentuneet merkittävästi. Kaikkein vähiten revisioituvat julkisyhteisöjen tiedot.

Bruttokansantuotteen vuotuinen volyymimuutos on harvoin tarkentunut enemmän kuin yhden prosenttiyksikön ensimmäisestä ennakkotiedosta tuoreimpaan tietoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidoen ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 maaliskuun puolivälissä. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidoen tietosisältöä (jonka ensimmäinen versio on julkaistu jo helmi-maaliskuun vaihteessa), mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien ennakkotiedot.

Vuositalinpidoen toinen versio valmistuu vuoden t+1 kesäkuun puolivälissä. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylinoen tilien osalta, mutta tarkkuustaso ei ole vielä lopullinen.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 maaliskuun puolivälissä. Se julkaistaan noin 90 toimialan tarkkuudella. Neljäs ja lopullinen versio ilmestyy vuoden t+3 maaliskuussa, se pohjautuu marraskuussa valmistuneisiin yksityiskohtaisiin tarjonta- ja käyttötaulukoihin.

Esimerkki vuoden 2011 kansantalouden tilinpidoen eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Maaliskuu 2019
2	Kesäkuu 2019
3	Maaliskuu 2020
4	Maaliskuu 2021

Kun kansantalouden tilinpidoen eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (maaliskuussa vuonna t+1) käytettävissä ovat neljännesvuositilinpidoen lähdeaineisto sekä esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvot ja valtion kirjanpito tiedot 12 kuukaudelta. Luvut julkaistaan sektoreittain ja toimialoittain neljännesvuositilinpidoen tarkkuudella.

Toista versiota laadittaessa (kesäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat tarkentuneet, mutta esimerkiksi toimialoittaisia yritysten tilinpäätöstietoja on osalta toimialoja ja ne ovat ennakkollisia. Tiedot sisältävät tarkemmat toimiala- ja sektoritasot (ei vielä kaikkia tarkimman tason tietoja).

Kolmatta versiota laadittaessa (maaliskuussa vuonna t+2) uutena tietoaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä ovat mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot, yritys- ja toimipaikkarekisteri, toimialoittaiset yritysten tilinpäätöstiedot ja teollisuuden tuotantotilasto. Tietosisällön laajuus on lopullinen.

Neljättä versiota laadittaessa (maaliskuussa vuonna t+3) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tiedot pohjautuvat tuotekohtaisiin tarjonta- ja käyttötaulukoihin, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidoen. Nämä lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti marraskuussa t+2 ja tiedot otetaan mukaan vuositilinpitoon maaliskuussa t+3.

Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esimerkiksi laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttamisen takia. Kiinteähintaiset sarjat lasketaan käyttäen edellistä vuotta perusvuotena ja ketjuttamalla volyymisarjat tiettyyn viitevuoteen.

Pääomakantatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa, maaliskuu- ja kesäkuussa.

Historialliset aikasarjat päivitetään uusimpien vuosien kohdalta vuosittain.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Tilastotietokannat sisältävät yksityiskohtaisimman aineiston. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistavaksi Eurostatin sekä OECD:n tietokannoissa.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat EKT2010 ja SNA2008 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. [Eurostatin verkkosivuilla](#).

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy [Suomen laskentamenetelmän kuvaus](#).

Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset talousluokitukset -sivulla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Tapio Kuusisto 029 551 3318

Jarkko Kaunisto 029 551 3551

Vastaava osastopäällikkö:

Katri Kaaja

kansantalous@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2020, toinen ennakko. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute